

domova v Mutné se ani po rehabilitaci po roce 1989 neodvážila. Neměla tu sílu se na zbytky hospodářství jen podívat. Po čtyřiceti letech hospodaření JZD zbyly ze statku jen trosky. V rodině však již nebyl nikdo, kdo by se na zdevastované hospodářství vrátil a navázal na dílo slibně započaté Františkou a Otakarem. Ze statku zbyl jen les a pole. Po navrácení musela rodina nechat obytné hospodářské budovy za 500 tisíc Kčs zbourat, aby po čtyřicetileté „pěči“ JZD neohrožovaly životy místních obyvatel.

Jen pro úplnost rodinných osudů: V příbuzenstvu Kuslových bylo do komunistických kriminálů po Únoru 1948 zavřeno celkem devět sedláků, včetně Otakara. Osm se jich vrátilo s podlomeným zdravím, jeden v kriminále zemřel.

Neradostným výčtem postižených končí vyprávění o konci jedné z mnoha selských rodin, kde se láska k půdě dědila a předávala z generace na generaci. O té lásce nechtěli bezcitní komunisté ani slyšet, ta jim vadila...

Pomsta sedlákům byla krom jiného za to, že rolníci se stávali zaměstnavateli druhých. Jedni chodili do továren, druzí zase pracovali v zemědělství. Každý dnes ví, že lidé s handicapem mají problém nalézt práci, a tak se o ně v různých zařízeních stará stát. A díky tomu, že mnoho takovýchto postižených občanů do padesátých let žilo a pracovalo u sedláků, bylo pro stát vlastně přínosem. Stát se o tyto postižené občany nemusel vůbec starat, a oni u sedláků pracovali tak, jak bylo v jejich silách a možnostech. Stačilo, když měli na starost pouze dobytek na pastvě. Vše bylo úměrné jejich tělesné vadě a spokojenost kvetla na obou stranách.

Znal jsem velkého sedláka, u kterého ošetřoval krávy člověk jménem Bezděk. Přestože měl tento spolehlivý pracant k dispozici světničku, spal výhradně na palandě ve vzdušném chlívě a byl naprosto spokojen. Jedl se sedlákem u jednoho velikého stolu, byl brán jako člen rodiny.

Když došlo k soudu, před kterým stál sedlák jakožto neplnič povinných dodávek, zvali si soudruzi jako svědky právě zaměstnance sedláků. Pokud zaměstnanec mluvil pravdu, což bylo ku prospěchu sedláka, nenechal jej soudce ani domluvit. Svědek mluvící proti rolníkovi, měl možnost vypovídat proti sedlákovi, dokud jen mohl. Senát rád vyhověl, už jen proto, aby mohl sedláka jako vykořisťovatele co nejvíce potopit...